Judecători - Comentarii Jean Koechlin

Există o mare diferenţă între cartea Iosua şi cea a Judecătorilor. Cea dintâi îl înfăţişează pe Israel luând victorios în stăpânire ţara Canaan. Cea de-a doua ne va oferi o descriere a poporului locuind în moştenirea lui. Deşi la prima vedere cartea Judecători pare să abordeze acelaşi subiect, chiar de la începutul ei există semne sigure care indică faptul că nu ne mai aflăm în zilele lui Iosua: chiar dacă Iuda acţionează cu zel împotriva canaaniţilor, el pare să conteze mai puţin pe Domnul decât pe fratele său Simeon. Apoi împăratul vrăjmaş, lăsat în viaţă, este tratat într-un mod barbar.Pagina glorioasă este întoarsă; vom asista la declin.Aceasta este ceea ce s-a produs şi în Adunarea răspunzătoare. Puterea şi, în mare măsură, binecuvântarea colectivă au dispărut astăzi. Însă Dumnezeu nu S-a schimbat. Puterea Lui se găseşte întotdeauna la dispoziţia credinţei individuale. Otniel, luând în stăpânire Debirul, ne stă ca exemplu. Binecuvântarea este de asemenea la îndemâna noastră (1 Petru 3.9 sf.). Este suficient să o cerem, aşa cum a făcut Acsa (v. 15). Ea vine prin Duhul lui Dumnezeu care, asemenea „pâraielor de apă“ promise în Deuteronom 8.7, ne împrospătează sufletele prin Cuvântul lui Dumnezeu. Să cerem această binecuvântare Tatălui nostru, la începutul acestui an.

Abia începută, această carte a Judecătorilor ne pune în faţă un declin, pe cât de trist, pe atât de rapid. Care este motivul? În esenţă, uitarea prezenţei Domnului. Ghilgal nu mai este locul judecării de sine, nici locul unde se găseşte Îngerul Domnului (2.1). Care este consecinţa? O mare teamă de puterea oamenilor! Carele lor de fier devin un subiect de groază (Prov. 29.25). Pare să existe aici o asemănare cu zilele lui Iosua. Luarea Luzului ne aminteşte de luarea Ierihonului. Dar aceasta nu este o chestiune de credinţă nici din partea fiilor lui Iosif, nici din partea omului care le-a arătat intrarea în cetate. Rahav a fost cruţată datorită credinţei ei. Este cu totul diferit cazul trădătorului din Luz care, în loc să trăiască acolo cu poporul, pleacă şi îşi ridică o cetate în altă parte. O victorie care nu este rod al încrederii în Dumnezeu nu va dura niciodată.Declinul este general, dar, individual, fiecare seminţie este caracterizată de măsura în care tolerează sau se supune, cu mai multă sau mai puţină putere de rezistenţă, prezenţei vrăjmaşilor în teritoriul ei. Tot aşa în Adunare, delăsarea colectivă este un rezultat al delăsării individuale. Fiecare credincios are răspunderea lui personală. Ar trebui să ne întrebăm fiecare dintre noi: „Care este răspunderea mea? Cum mi-a fost mărturia din ziua în care m-am întors la Dumnezeu?“

Dumnezeu avea multe motive să ceară distrugerea completă a vrăjmaşilor lui Israel. Dorea în special să-Şi protejeze poporul de influenţa acestor canaaniţi idolatri. Din punct de vedere moral, acelaşi pericol există şi pentru noi. O parte din timpul nostru se scurge în compania oamenilor neîntorşi la Dumnezeu: colegii de muncă, uneori anumiţi membri ai familiilor noastre. Nu putem, în general, evita aceste contacte. Dar trebuie să fim atenţi ca ele să nu aibă nici o influenţă asupra vieţii noastre spirituale. Să ne ferim de prieteniile rele (1 Corinteni 15.33). Sunt unii oameni de care trebuie să fugim, chiar dacă ei ne vor lua în râs. Altfel, ne vor „împinge în ţinutul muntos“, cum s-a întâmplat cu fiii lui Dan (v. 34), adică ne vor împiedica să ne bucurăm în pace de lucrurile pe care ni le-a dat Dumnezeu.Îngerul Domnului, „Căpetenie a oştirii Domnului“ (Iosua 5.14), Se aştepta ca Israel să se întoarcă la Ghilgal, punctul de plecare al glorioaselor victorii de altădată. Dar, în zadar! Atunci El Se suie la Bochim, locul lacrimilor.Comparând slăbiciunea prezentă a Bisericii cu gloriosul început al istoriei sale, nu constituie oare acesta un îndemn de a ne smeri?

Anii au trecut şi vedem ridicându-se în Israel „o altă generaţie, care nu-L cunoştea pe Domnul, nici lucrările pe care le făcuse El pentru Israel“ (v.10). Generaţia aceasta nu experimentase credincioşia lui Dumnezeu în deşert, nici puterea Lui în Canaan. Şi iată-i cum merg după alţi dumnezei (v.12).Acesta este un exemplu important, pe care trebuie să-l luăm în considerare noi, care suntem parte a unei noi generaţii a poporului lui Dumnezeu, copii din părinţi credincioşi, care am auzit despre lucrurile minunate pe care Dumnezeu le-a împlinit pentru generaţiile anterioare, dar care, probabil, nu-L cunoaştem pe Domnul printr-o experienţă personală.Vai, este trist să vedem declinul care a urmat după trezirea strălucită din secolul trecut. „Bătrânii“, despre care am auzit vorbindu-se, au plecat unul câte unul. Iar dacă Domnul ne va mai lăsa aici încă câţiva ani, cei mai tineri dintre noi, la rândul lor, vor avea răspunderea să croiască drumul.„Aduceţi-vă aminte de conducătorii voştri“, ne îndeamnă Evrei 13.7. Ei ne-au lăsat lucrările lor scrise şi exemplul lor. Să le imităm, mai presus de toate, credinţa. Şi apoi, chiar dacă acestea sunt trecute, Domnul ne rămâne. Prezenţa Lui este suficientă chiar pentru un timp al slăbiciunii, ca cel de astăzi!

În această carte a Judecătorilor vom vedea constant reproducându-se acelaşi ciclu. Poporul începe prin a-L abandona pe Domnul. Atunci El îi foloseşte pe vrăjmaşii lor pentru a le trezi conştiinţa. În cele din urmă, Israel strigă către Dumnezeu care, plin de îndurare, îl scapă dându-i un judecător (vezi şi Psalmul 107.6, 13, 19, 28). Ciclul acesta, vai, se repetă prea adesea în viaţa fiecăruia dintre noi. Când, uitându-L pe Domnul, intrăm sub influenţa lumii, El Se foloseşte uneori de ostilitatea acesteia pentru a ne trezi. Versetul 2 ne aminteşte de felul în care Dumnezeu ne păstrează într-o stare de alertă şi ne exersează pentru luptă. El permite existenţa vrăjmaşilor tocmai cu scopul acesta. Pregătirea militară include în mod necesar exerciţii şi manevre fără de care un soldat n-ar fi capabil să lupte când s-ar ivi situaţia. „Luptă-te lupta cea bună a credinţei“ este un îndemn permanent pentru credincios (1 Timotei 6.12). Şi aceasta, deoarece credinţa are o dublă certitudine: cea dintâi, că lumea este un vrăjmaş; cea de-a doua: că lumea este un vrăjmaş învins. „Eu am învins lumea“, sunt ultimele cuvinte ale Domnului Isus Hristos adresate alor Săi înainte de cruce. Pe acestea trebuie să le luăm în stăpânire prin credinţă, pentru ca să câştigăm victoria asupra lumii (Ioan 16.33; 1 Ioan 5.4, 5).

Nuiaua pe care Dumnezeu o foloseşte acum pentru a-Şi disciplina poporul este Moabul, acelaşi popor pe care odinioară Dumnezeu îl împiedicase, prin gura lui Balaam, să i se opună lui Israel. Optsprezece ani trec până când poporul se reîntoarce la Domnul; mai înainte, opt ani fuseseră de ajuns (v. 8). În îndurarea Sa, Domnul le ridică un salvator, pe Ehud beniamitul.Ehud are „un cuvânt de la Dumnezeu“ (v. 20) pentru Eglon, împăratul Moabului. Acest mesaj solemn nu este altul decât sabia cu două tăişuri, care înseamnă moartea pentru acest om rău. Epistola către Evrei compară Cuvântul lui Dumnezeu, ascuţit şi plin de putere, cu o sabie cu două tăişuri (Evrei 4.12). Astăzi binefăcătoare pentru cei care se lasă cercetaţi prin mijlocirea ei, mâine ea va condamna şi va aduce pieirea tuturor acelora care nu vor fi crezut (Apocalipsa 19.13-15). Arma lui Şamgar reprezintă şi ea Cuvântul lui Dumnezeu, însă de data aceasta aşa cum îl vede lumea: aparent un instrument fără nici o valoare. Totuşi arma aceasta are mare putere şi este îndeajuns de tare pentru a-l elibera pe Israel încă o dată.Slăbiciunea omului (Ehud era stângaci) şi slăbiciunea instrumentului (ţepuşa pentru boi a lui Şamgar) scot în evidenţă, şi una şi alta, puterea lui Dumnezeu care îi scapă pe aceia care strigă către El.

În nordul ţării, vrăjmaşul de altădată se regrupează sub acelaşi nume: Iabin, şi în acelaşi oraş-capitală: Haţor (vezi Iosua 11.1); şi îl asupreşte pe Israel timp de douăzeci de ani. Să fim atenţi să nu pierdem fructul victoriilor înaintaşilor noştri! Toată lupta trebuie purtată încă o dată, iar Debora, o femeie profet, „o mamă în Israel“ (5. 7), va fi folosită de Domnul pentru a judeca şi elibera poporul. Femei şi tinere credincioase, să

nu credeţi niciodată că sunteţi date de-o parte din serviciul pentru Adunare! Cu siguranţă, locul femeii nu este „să exercite autoritate peste bărbat“, nici să ia cuvântul în public (1 Timotei 2.12; 1 Corinteni 14.34). Dar câţi creştini ar fi obţinut eliberări remarcabile, dacă n-ar fi fost rugăciunile lor?Debora îl cheamă pe Barac, dar acesta este lipsit de curaj. Are nevoie să se sprijine pe cineva. Credinţa lui în Dumnezeu nu-i este suficientă să se descurce fără ajutorul omului (Psalmul 146.3-5). Curajul nostru depinde întotdeauna de măsura încrederii pe care ne-am pus-o în Domnul. Când ne lipseşte curajul, să facem precum apostolii în capitolul 4 din Fapte. Ei I-au cerut lui Dumnezeu „toată îndrăzneala“ (Fapte 4.29) şi, prin Duhul, au primit-o (Fapte 4.31).

Sisera a fugit pe jos; cele nouă sute de care de fier ale sale nu i-au fost de nici un ajutor. A crezut că poate găsi refugiu în cortul Chenitului. Dar, în loc de refugiu, a întâlnit moartea prin mâna Iaelei, o femeie credincioasă. Familia Chenitului este interesantă. Hobab, strămoşul ei, refuzase cu mult timp în urmă să meargă cu Israel (Numeri 10.29-30). Acum, descendenţii săi îi urmează pe fiii lui Iuda (1.16) şi iau parte la bătăliile şi victoriile lui Israel.Fără să se aştepte, Barac îl găseşte pe vrăjmaşul lui nimicit de o femeie, pierzând astfel, cum îl prevenise Debora, o parte din onoarea victoriei. Ei bine, Dumnezeu discerne credinţa acolo unde noi nu vedem nimic din strălucirea ei! Numele lui Barac apare pe lista oamenilor de credinţă din Evrei 11 (v.32). Cât har! Puţinul pe care Domnul ne permite să-l facem pentru El, adesea amestecat în întregime cu încrederea în om, are preţ înaintea Lui şi El Îşi va aduce aminte de el. Este departe ziua când tot poporul cânta pe ţărmul Mării Roşii. În aceste zile de slăbiciune nu auzim decât două voci, pe cea a Deborei şi pe cea a lui Barac, un bărbat şi o femeie de credinţă. Dar cântecul lor nu este mai puţin triumfător. El începe cu preamărirea Domnului, Cel căruia Îi aparţine gloria victoriei.

Dacă imnul lui Barac şi al Deborei Îi atribuie pe drept Domnului onoarea victoriei, fiecare seminţie implicată în ea trebuie să-şi primească lauda sau dezaprobarea pe care o merită. Unele seminţii au luat parte activ la lupte. De exemplu, Zabulon şi Neftali şi-au riscat vieţile (v. 18; comp. cu Rom. 16.4; Filipeni 2.30). Alte seminţii, din contră, nu s-au angajat, din cauza laşităţii sau a leneviei. Dintre acestea făceau parte şi cele două seminţii şi jumătate: Ruben, în ciuda unor „mari hotărâri ale inimii“ şi a ezitărilor sale, a rămas cu turmele care-i mai fuseseră piatră de poticnire, determinându-L să-şi aleagă moştenirea dincolo de Iordan; la fel Galaad (Gad şi Manase;v. 17). Dan şi Aşer, reţinuţi de comerţ şi de afaceri, nu şi-au părăsit nici corăbiile, nici porturile. Domnul nu Se poate folosi nici de oamenii nehotărâţi (corăbiile), nici de cei prea ocupaţi (porturile). Mai devreme sau mai târziu ni se oferă ocazia să arătăm ce are prioritate în viaţa noastră. Sunt acestea interesele poporului lui Dumnezeu, bunăstarea adunării? Sau, mai degrabă, ne asemănăm cu aceia despre care ap. Pavel putea spune cu tristeţe că ei „caută cele ale lor, nu cele ale lui Isus Hristos“? (Fil. 2.21).Comparând v. 12 din acest cap. cu Ps. 68.18, citat în Ef. 4.8, Îl vedem pe Hristos Învingătorul eliberându-i pe prizonierii lui Satan şi înălţându-Se apoi la cer în triumf.

Israel reîncepe să facă ce este rău în ochii Domnului, care de această dată Se foloseşte de Madian pentru a disciplina poporul, în maniera anunţată în Deuteronom 28.33. În fiecare an, la timpul recoltei, madianiţii obişnuiau să se suie în număr mare, ca lăcustele, punând stăpânire pe merinde şi pe animale, prădând şi făcând ravagii în toată ţara.Ce face Satan pentru a-l slăbi pe cel credincios, pentru a-l determina să ajungă „foarte secătuit“? Se străduieşte cu tot dinadinsul să-i ia hrana!N-aţi remarcat cum toate împrejurările par uneori să coalizeze împotriva noastră pentru a ne împiedica să citim Scriptura sau să mergem la adunarea celor credincioşi? Este lucrarea diavolului, cu siguranţă. El cunoaşte puterea pe care noi o obţinem în felul acesta şi se teme de ea.Mulţi tineri visează să devină foarte puternici, să fie campioni chiar. Pentru aceasta, ei trebuie să-l imite pe Ghedeon! Iată un om tare (v. 12), energic, care-şi dă osteneala să-şi asigure existenţa şi să-şi protejeze familia de foamete! Puternic şi viteaz! Desigur, aici nu este vorba de putere musculară, ci de curaj şi de o inimă hotărâtă pentru Domnul. Dumnezeu, care ne priveşte (v. 14), vede dacă noi manifestăm aceste virtuţi în viaţa de fiecare zi.

Privind la sine însuşi, Ghedeon nu găseşte deloc această putere despre care i-a vorbit îngerul. Ba, din contră! Este cel mai mic din cea mai săracă familie (v.15: din cea mai săracă mie). Dar, precum apostolul Pavel mai târziu, asemenea ţie şi mie atât de des în vieţile noastre, Ghedeon trebuie să înveţe lecţia: „Când sunt slab, atunci sunt puternic“ (2 Cor. 12.10), precum şi: „Am putere pentru toate, în Hristos, care mă întăreşte“ (Filipeni 4.13). Puterea lui Ghedeon (v. 14) era cea a lui Dumnezeu Însuşi: „puterea pe care o dă Dumnezeu“ (1 Petru 4.11) şi care pentru un rob „se desăvârşeşte în slăbiciune“ (2 Corinteni 12.9).Ce preţioasă întâlnire cu Îngerul Domnului este aceasta, prefigurare a celei pe care, în mod necesar, trebuie s-o avem cu Domnul o dată în viaţă, fundamentaţi pe sacrificiul de la cruce! Consecinţa acestei întâlniri nu este moartea – departe de aşa ceva – ci este pacea (v. 23). Şi Ghedeon ridică un altar în onoarea acestui Dumnezeu al păcii care El Însuşi i Se descoperise. Apoi, imediat după aceea, trebuie să înveţe că există lucruri care trebuie răsturnate, dărâmate şi tăiate. Oare nu există şi la noi lucruri care trebuie distruse, dacă dorim să fim puternici? Cum este posibil ca un idol să locuiască în inima noastră în acelaşi timp cu Duhul Sfânt căruia trupul nostru i-a devenit templu?

Ghedeon a făcut experienţa păcii lăuntrice. Dar în viaţa lui, în acelaşi timp, luptele aşteaptă să înceapă în afară. Înainte de toate, el trebuie să ia poziţie în casa părintească. Unde începe mărturia noastră? Acasă, în propria familie, arătând acelora care ne cunosc cel mai bine cum ne-a schimbat Dumnezeu (Marcu 5.19). Pentru cei mai mulţi dintre noi, o asemenea luare de poziţie nu poate aduce decât bucurie în familie; dar pentru mulţi întorşi de curând la Dumnezeu, din ţările musulmane, de exemplu, faptul acesta va determina consecinţe teribile.Putem simţi că, înainte de a se supune, Ghedeon a trecut printr-o mare nelinişte sufletească. Ştia ce risc îşi asuma (v. 30), deşi a acţionat noaptea. Însă Dumnezeu îl sprijină şi schimbă întâi starea de inimă a lui Ioas, apoi pe cea a locuitorilor cetăţii.După ce a lucrat în Ghedeon, Domnul va putea lucra prin el. Trâmbiţa lui strânge oastea. Dar, iată! Lui Ghedeon îi lipseşte încă încrederea. Îi trebuie un semn şi Domnul consimte să i-l dea: acest dublu semn al lânei. Dumnezeu este totdeauna răbdător cu noi şi, dacă ne adresăm Lui cu o inimă dreaptă şi simplă, ne va arăta limpede voia Sa.

Mica armată compusă din treizeci şi două de mii de israeliţi părea cu totul insuficientă înaintea mulţimii madianiţilor, a amaleciţilor şi a „fiilor Răsăritului“. Ne putem închipui uimirea lui Ghedeon atunci când, în două rânduri, Domnul i-a spus: „Poporul ... este prea mult“ (v.2, 4). Dar nu trebuie ca, după aceea, Ghedeon să-şi poată atribui onoarea victoriei. Astfel are loc prima triere: cei cărora le lipseşte curajul să se întoarcă acasă, potrivit cu ce este scris în Deuteronom 20.8. Mai rămân zece mii pentru care testul felului în care vor bea apa va decide între ei. Unii îşi astâmpără setea stând în genunchi, alţii sorb apa în grabă, din mâini. Aceştia din urmă, numai trei sute, sunt gata pentru luptă. Ei ştiu că atingerea ţintei propuse are prioritate în viaţa lor şi lasă nevoile proprii pe locul al doilea. Aceasta este o lecţie pentru noi, care avem o ţintă cerească! „Dacă vrea cineva să vină după Mine“, avertizează Domnul Isus, „să se lepede de sine“ (Luca 9.23). Oare nu este El vrednic să ne lepădăm de noi înşine pentru El? De asemenea, El a băut „din pârâu pe cale“ (Psalmul 110.7), găsind ici şi colo împrospătare pentru inimă, dar niciodată pierzând din vedere măcar un singur moment ţinta pe care o urmărea – triumful crucii şi gloria lui Dumnezeu Tatăl Său (Luca 9.51; 12.50).

O ultimă încurajare pentru Ghedeon: visul madianitului explicat de un compatriot. Şi o ultimă lecţie în acelaşi timp: valoarea propriei persoane nu este mai mare decât a unei biete turte de orz. Atunci bătălia poate să înceapă. În timpul nopţii, cele trei cete de oameni se postează cu

atenţie de jur-împrejurul taberei vrăjmaşului, fiecare la locul său. Să observăm bine care sunt armele acestor stranii soldaţi: o făclie aprinsă în interiorul unui urcior; în cealaltă mână o trompetă, ca la Ierihon. Nici sabie, nici lance, pentru că este bătălia Domnului: „pentru ca măreţia puterii să fie de la Dumnezeu, şi nu de la noi“, explică 2 Corinteni 4.6-7. Acelaşi pasaj îi compară pe cei credincioşi cu nişte vase de lut, a căror voinţă trebuie sfărâmată pentru ca minunata comoară (Hristos în ei) să poată străluci şi pentru alţii.La sunetul puternic al trâmbiţelor din miezul nopţii, la lumina fantastică a făcliilor de pe panta muntelui, întreaga tabără deodată se trezeşte înspăimântată. În panică, ei încep să se omoare între ei şi să fugă fiecare unde poate. Urmărirea începe apoi cu alţi israeliţi care se alătură celor trei sute de bărbaţi.Istoria lui Israel consemnează evenimentul acesta glorios (Psalmul 83.11). Stânca lui Oreb şi teascul lui Zeeb vor aminti generaţiilor viitoare de scăparea pe care Domnul le-a dat-o.

Lecţiile de umilinţă pe care Ghedeon le primise de la Domnul au rodit. El este gata să recunoască rolul pe care ceilalţi l-au avut în câştigarea victoriei. Şi mânia bărbaţilor lui Efraim dispare în faţa răspunsului său plin de blândeţe, prin care subliniază importanţa a ceea ce ei făcuseră (v. 2, 3). Să scoatem în evidenţă lucrarea altora şi să apreciem valoarea calităţilor lor, în loc să insistăm asupra lucrării noastre şi a calităţilor noastre, este un fruct al vieţii divine care nu are nimic comun cu ipocrizia diplomaţiei omeneşti. Petru ne aminteşte că un duh blând şi liniştit este de mare preţ înaintea lui Dumnezeu (1 Petru 3.4). Dumnezeu i-a ales bine pe cei trei sute de luptători. Ei nu-şi iau în seamă acum oboseala, nici propriul confort, nici setea lângă izvor (cap. 7). Au o singură ţintă şi o urmează până la capăt (v. 4). „Eu una fac declară Pavel alerg drept spre ţintă“ (Filipeni 3.13-14). „Trântiţi jos, dar nu nimiciţi“, spune el în altă parte(2 Corinteni 4.9). Asemenea lui Ghedeon cu oamenii din Sucot şi din Penuel, apostolul va trebui să treacă prin experienţa dureroasă că toţi l-au abandonat (2 Timotei 4.16). Dar ce contrast cu aspra răzbunare a lui Ghedeon: Pavel poate adăuga, ca un adevărat ucenic al Stăpânului său: „să nu li se ţină în seamă“!

După victorie, o serie întreagă de pericole subtile îl ameninţă încă pe slujitorul lui Dumnezeu. Ieri am văzut gelozia lui Efraim, la care Ghedeon a răspuns cu blândeţe. Acum iată flatarea din partea lumii. Dar aceste complimente aduse de Zebah şi de Ţalmuna asupra înfăţişării sale – ca a unui fiu de împărat – nu-l împiedică pe Ghedeon să-i omoare. O altă cursă îi este întinsă, de această dată de către israeliţi: „Stăpâneşte peste noi“, spun ei, „şi tu şi fiul tău ... pentru că ne-ai salvat“. Răspunsul lui este frumos: „Domnul va stăpâni peste voi“ (v. 22, 23). Un servitor trebuie să vegheze să nu ocupe locul aparţinând Domnului în sufletele oamenilor, iar credincioşii trebuie să se ferească de a-i flata pe slujitorii lui Dumnezeu (Matei 23.8, 10).După victoriile lui Ghedeon, iată o ultimă cursă (v. 27) în care, de data aceasta, va cădea. Spre amintirea victoriei sale, aşază în cetatea sa un efod (obiect din aur care amintea de preoţie) şi tot Israelul vine să-l admire (închinându-se înaintea efodului), uitând că singurul loc pentru preoţie era la Şilo, unde se găsea chivotul (Iosua 18.1). Apoi Ghedeon moare ... şi poporul se întoarce la idoli!

Acest trist capitol descrie procesul rapid şi înspăimântător al declinului. Ghedeon refuzase odată în mod înţelept domnia propusă lui şi fiilor lui, dar mai târziu, după ce firea pământească îşi recapătă supremaţia, el îi pune fiului ţiitoarei sale numele Abimelec («tatăl meu este împărat» 8.31). Acesta din urmă ia puterea prin viclenie şi violenţă. În contrast, remarcaţi-l pe Iotam, fiul cel mai tânăr al lui Ghedeon, unicul supravieţuitor al masacrului îngrozitor din Sihem. Lui nu-i este frică să spună adevărul şi să aducă mărturia la urechile întregii cetăţi (9.7), spre deosebire de teama care-l stăpânise pe tatăl său altădată, pe când construia altarul Domnului şi-l dărâma pe cel al lui Baal (6.27).Putem învăţa mult din parabola împăratului copacilor. Ea reliefează trei lucruri pe care nu trebuie să le cedăm, ci să le păzim cu străşnicie: 1) Untdelemnul, sau grăsimea măslinului, simbol al Duhului Sfânt, unica sursă de putere a celui credincios; 2) Dulceaţa şi fructul minunat (al smochinului), altfel spus, lucrările credinţei; 3) Vinul, înveselindu-L pe Dumnezeu şi pe oameni, imagine a bucuriei comuniunii cu Dumnezeu şi a unora cu alţii.Dacă am accepta să stăpânim aici, jos, cu alte cuvinte, dacă am ocupa un loc de frunte şi dacă ne-am agita pentru cauza lumii acesteia, ar însemna, cu siguranţă, a abandona aceste privilegii impresionante. Fie ca Domnul să ne păzească pe toţi de aşa ceva!

Capitolul nostru confirmă declaraţia lui Isaia făcută în legătură cu astfel de oameni: „Picioarele lor aleargă la rău şi se grăbesc să verse sânge nevinovat. Gândurile lor sunt gânduri ale nelegiuirii, pustiirea şi nimicirea sunt pe cărările lor“ (Isaia 59.7, citat în Romani 3.15, 16). Oare s-au schimbat lucrurile astăzi în lume? Cu siguranţă că nu! Politica oamenilor rămâne dominată de violenţă, de minciună şi de nelinişte. «Să mă frământ printre ei?», „să mă duc să mă clatin peste copaci?“ (v. 9,11,13) era întrebarea pusă de Iotam în parabola lui. Ar fi putut lupta contra lui Abimelec, pentru a-şi răzbuna fraţii ucişi. Dar se păzeşte de aşa ceva! Departe de dezbinare şi de intrigi, el se află la Beer (v. 21; vezi Numeri 21.16), unde aşteaptă în linişte scăparea Domnului. Şi, întocmai cum i-am văzut pe vrăjmaşi întorcând sabia unii împotriva altora în tabăra lui Madian, acum Abimelec şi bărbaţii Sihemului îşi petrec timpul nimicindu-se între ei. Sunt unul pentru altul un foc distrugător. Astfel se realizează ceea ce prezisese Iotam (v. 20) şi, în acelaşi timp, se împlineşte cuvântul verificat întotdeauna de istoria oamenilor: „Ce seamănă omul, aceea va şi secera“ (Galateni 6.7; vezi şi Galateni 5.15).

Doi judecători sunt numiţi la începutul acestui capitol: Tola şi Iair, amândoi bărbaţi respectaţi. Apoi declinul se restabileşte şi mai grozav. În rătăcirea sa, Israel se grăbeşte să slujească dumnezeilor cât mai multor popoare posibile. Apoi, ca şi mai înainte, Dumnezeu Se foloseşte de vrăjmaşi pentru a-i pedepsi şi de această dată sunt filistenii şi fiii lui Amon. Faptul că israeliţii au servit idolilor acestor două naţiuni nu le este de nici un ajutor. Să remarcăm că seminţiile de dincolo de Iordan cad victimă primele. Ele sunt „zdrobite“ în adevăratul sens al cuvântului (v. 8)! În sfârşit vine mărturisirea: „Noi am păcătuit ...!“ (v. 10). Cunoaştem că acesta este întotdeauna „cuvântul de trecere“ pentru a reveni la Domnul.Şi totuşi Dumnezeu răspunde cu severitate, spunând chiar cu ironie: „Mergeţi şi strigaţi la dumnezeii pe care vi i-aţi ales: ei să vă salveze în timpul strâmtorării voastre!“ (v. 14). Ah, situaţia aceasta arată că nu este de ajuns numai mărturisirea păcatului! Ei trebuie şi să scoată idolii din mijlocul lor (cf. Geneza 35.2). Iată piatra de încercare pentru o lucrare autentică în conştiinţă. Poporul înţelege. Apoi auzim aceste cuvinte care ne mângâie: „Sufletul Său a fost îndurerat de nenorocirea lui Israel“ (v. 16). Câtă tandreţe din partea lui Dumnezeu pentru poporul Lui necăjit! Oare va simţi El mai puţin astăzi pentru copiii Săi?

Domnul este „un Dumnezeu al iertării, milos şi îndurător“ (Neemia 9.17). Încă o dată Îşi va elibera poporul, iar de data aceasta prin mâna lui Iefta. Istoria acestui judecător începe într-un fel asemănător celei a lui Abimelec. Dar, în loc să se revolte, să se răzbune pe fraţii lui, renunţă la ceea ce are de drept şi se retrage în ţara Tob, unde Dumnezeu va şti să-l găsească atunci când va veni timpul.Iefta, privat de partea sa de moştenire, urmărit de fraţii săi şi exilat într-o ţară străină, de unde revine apoi ca eliberator, Îl prefigurează, sub acest aspect, pe Domnul Isus. Salvatorul poporului trebuie, în mod imperios, să fie şi „cap“ al lor şi „căpetenie“ peste ei (10.18; 11.8, 9, 11). Este Hristos şi una şi alta pentru voi? După ce a fost respins de poporul Său Israel, care n-a vrut să-l recunoască drepturile, Hristos este acum absent, înălţat la cerurile din care va reveni cu putere şi ca Învingător (vezi Luca 19.12-14). În faţa vrăjmaşilor lui Israel, Iefta este plin de curaj. Cum răspunde el la pretenţiile lor, la minciunile lor? Făcând apel la adevărurile de început şi sprijinindu-se pe binecuvântările de altădată. Principiile Cuvântului care i-au călăuzit pe credincioşii din generaţiile trecute trebuie bine cunoscute şi menţinute cu fermitate (2 Tes. 2.15).

Iefta se credea obligat să-I plătească Domnului, prin intermediul unui sacrificiu, victoria sa asupra fiilor lui Amon. Ce puţin Îl cunoaşte pe Dumnezeu! El Îşi găseşte plăcerea în a-i binecuvânta pe ai Săi fără să aştepte altceva decât dragostea lor. Salvarea Lui este fără plată.Se poate remarca nebunia promisiunii pe care o face Iefta. Dumnezeu ne lasă uneori să purtăm răspunderea lucrurilor asupra cărora am decis sub puterea impulsului! Să veghem deci îndeaproape asupra cuvintelor noastre, pentru că promisiunile făcute cu uşurătate pot avea grave consecinţe (Proverbe 20.25)!Dacă lui Iefta îi lipsea, pentru moment, credinţa, ea străluceşte acum la fiica lui. Supunerea ei „singurul copil“, „unic“, îndrăgit de tatăl ne duce cu gândul la cea a Domnului Isus (Ioan 8.29). Ea nu pune mare preţ pe propria viaţă şi se bucură de victoria pe care Domnul o dăduse lui Israel. Este ascultătoare chiar până la moarte, din dragoste pentru Domnul, pentru tatăl şi pentru poporul ei. În aceasta este o emoţionantă imagine a lui Hristos, cu toate că rămâne foarte departe de Cel pe care Îl reprezintă.Dacă fiica lui Iefta merita să fie celebrată an de an, infinit mai vrednic este Domnul nostru Isus să fie preamărit de aici de jos şi pentru toată eternitatea.

În capitolul 8, v.2 şi 3, Ghedeon făcuse experienţa că „un răspuns blând abate furia“. Acum Iefta trebuie să înveţe pe cheltuiala lui restul acestui verset: „dar un cuvânt aspru stârneşte mânia“ (Proverbe 15.1). El se izbeşte de aceiaşi bărbaţi ai lui Efraim, întotdeauna gata de ceartă (Judecători 8.1 şi Iosua 17.14), care sperau să culeagă fructele victoriei fără să fi luptat, geloşi pe succesul altora când ar fi trebuit să se bucure împreună cu ei de eliberarea adusă de Domnul. Tot ei îi reproşează lui Iefta că nu i-a chemat la luptă. Priviţi locul pe care-l ocupă „eu“, „mie“, „al meu“, în răspunsul lui Iefta (v. 2, 3). Şi, de data aceasta, izbucneşte un război fără reţinere. Cât de trist, un război între fraţi! Totuşi disputele din interiorul propriilor noastre familii nu sunt cu nimic diferite: au acelaşi caracter în profunzime! Şi cauzele le sunt identice: egoismul, gelozia, susceptibilitatea. Să reflectăm la importanta poruncă a Domnului: „Cum v-am iubit Eu, aşa să vă iubiţi şi voi unii pe alţii“ (Ioan 13.34, 35; 15.12, 17), poruncă repetată de apostolul Ioan (1 Ioan 3.23; 4.7, 11, 21)!În sfârşit, alţi judecători îi sunt daţi lui Israel, aleşi din seminţii diferite. Timp de pace! Să încercăm să scoatem profit din cele ce ne sunt oferite pentru fortificarea şi nu pentru aţipirea noastră!

Încă o dată Israel se lasă pradă răutăţii, încă o dată Domnul îl disciplinează prin mâna filistenilor. Încă o dată ... încercarea a adus ea vreun rod? Din nefericire, nu! Se scurg patruzeci de ani. În zadar aşteaptă Dumnezeu ... urechi pregătite ... Nici un strigăt nu se ridică de data aceasta spre El! Poporul s-a obişnuit cu starea mizerabilă de robie. Cu toate acestea, ici şi colo există câţiva martori credincioşi care se tem de Domnul. Între ei, Dumnezeu ni-i arată pe Manoah şi pe soţia lui, un cuplu evlavios, din seminţia lui Dan, fără copii. Şi iată că, într-o zi, un Vizitator ceresc Se arată femeii. El are pentru ea un mesaj îmbucurător: ea va fi mama celui care va începe să-l elibereze pe Israel din mâna filistenilor. Această scenă ne duce cu gândul la începutul evangheliei după Luca, unde îngerul Gabriel îi anunţă Mariei venirea glorioasă a Mântuitorului pe pământ.Numai că există unele condiţii pe care atât mama cât şi copilul trebuie să le îndeplinească. Un nazireu, conform textului de la Numeri 6, trebuie să fie pus deoparte pentru Dumnezeu şi să se abţină de la plăcerile şi bucuriile pe care alţi oameni le împărtăşesc (reprezentate de fructul viţei). Pentru o familie nu este întotdeauna nici uşor, nici plăcut de realizat aceasta, dar ... tocmai acest caracter doreşte Dumnezeu să-l vadă în casele alor Săi (vezi Ieremia 35.6 ...).

Nu celor puternici din Israel Îşi face Domnul cunoscut gândurile cu privire la eliberarea poporului Său, ci la doi sărmani israeliţi din Dan, cea mai slabă dintre seminţii (1.34). Cui îi descoperă Dumnezeu astăzi planul Său de salvare şi pe Salvatorul pe care L-a oferit? Copilaşilor şi celor care le seamănă acestora în simplitatea credinţei (Matei 11.25). În momentul acestei a doua vizite a Îngerului remarcăm arderea-de-tot, darul de mâncare, stânca, deopotrivă imagini ale lui Hristos, care nouă ne sunt familiare. Dar ce este cu Îngerul, cine este El, care-I este numele? Manoah, cel care dorise cu înfocare să-L cunoască personal, nu doar prin intermedierea soţiei, obţine acest singur răspuns: „Numele Meu? ... El este minunat“ (v. 18). Pentru ca noi să-L recunoaştem, nu-I este necesar să ne spună mai mult. Să ne deschidem Bibliile la Isaia 9.6: „Îl vor numi: «Minunat»“. Şi, pentru că este minunat, El nu poate lucra decât „un lucru minunat“, prin care noi Îl şi recunoaştem. Îngerul care Se suie aici „în flacăra altarului“ şi Isus care, având lucrarea încheiată, „după ce le-a vorbit, a fost înălţat la cer“ (Marcu 16.19), sunt una şi aceeaşi Persoană.

A fost un mare privilegiu pentru Samson să se nască într-o familie în care Dumnezeu era cunoscut într-un fel personal şi în care era temut. Am avut şi noi oare acelaşi privilegiu? Atunci să luăm seama la istoria acestui om! Ea începe bine (13.24, 25). Dar, când ajunge la momentul de a-şi lua o soţie, Samson o alege dintre filisteni, împotriva sfatului părinţilor săi. Amară experienţă! Câţi tineri au procedat la fel...! Ei s-au angajat pe drumul căsătoriei cu un partener plăcut ochiului lor (v.3), fără a încerca să cunoască dacă acesta este plăcut întâi Domnului.Pentru a înţelege bine istoria lui Samson, trebuie să ne reamintim aceasta: În ea apare ceea ce face omul ... şi cât de trist este lucrul acesta! Apare însă şi ceea ce face Dumnezeu prin om (folosindu-i chiar inconsecvenţele: sensul v. 4); câtă glorie există aici! Ceea ce Dumnezeu împlineşte prin Samson, acest om puternic, pus deoparte pentru eliberarea lui Israel, Îl evocă, de multe ori, pe Isus, adevăratul Nazireu, marele Învingător de la cruce. Satan, leul care răcneşte, a ieşit înaintea lui Hristos şi Acesta l-a învins, astfel că acum duşmanul nu mai are nici o putere asupra credinciosului, căci el se încrede în Domnul!

În loc să-l obosească sau să-l slăbească, victoriile celui credincios îi oferă hrană şi dulceaţă spirituală. Aceasta semnifică mierea găsită în trupul leului! Dar este un secret pe care lumea nu-l poate înţelege, pentru că ea îşi găseşte propriile bucurii mai degrabă în ospeţe (v. 10). Pentru omul neîntors la Dumnezeu, acolo se află un mister: Cum poate un credincios să-şi găsească plăcerile şi hrana pentru suflet într-un loc în care el însuşi nu vede decât teroare şi moarte (puterea lui Satan desfiinţată prin moartea lui Hristos Evrei 2.14)? Samson îşi expune ghicitoarea sa filistenilor şi aceştia, fără trădarea soţiei sale, n-ar fi putut să-i dezlege secretul. Mai târziu, socrul său nu-şi ţine cuvântul dat (15.2). Lumea este întotdeauna înşelătoare, întotdeauna ne dezamăgeşte. Dacă ajungem, asemenea lui Samson, să ne punem încrederea în ea sau să ne amestecăm în plăcerile ei, vom cunoaşte amare decepţii.Dumnezeu Îşi păzeşte slujitorul, păstrându-l departe de acest mariaj cu o filisteancă. Dar şi toată neliniştea şi suferinţa pe care le-a atras asupra sa ar fi fost evitate, dacă şi-ar fi ascultat părinţii; şi Dumnezeu nu l-ar fi lipsit de a-i furniza o altă „ocazie împotriva filistenilor“ (14.4).

Israel a decăzut la starea cea mai de jos. Nu numai că nu suferă nimic sub stăpânirea filistenilor, dar este şi «chinuit» de eliberatorul pe care i l-a dat Dumnezeu. Bărbaţii lui Iuda se suie ca să-l lege pe Samson şi să-l îndepărteze dintre ei. „Nu ştii că filistenii stăpânesc peste noi?“ (v. 11). Cu alte cuvinte, aceasta însemna: „Suntem satisfăcuţi cu situaţia în care ne aflăm. De ce ai venit să ne faci greutăţi?“Dar ce ocazie i se oferă astfel lui Samson! El rupe funiile noi şi, de unul singur, câştigă o victorie răsunătoare. Ca şi ţepuşa pentru boi a lui Şamgar (3.31), falca unui măgar este o armă de dispreţuit. Aceasta scoate în evidenţă faptul că victoria vine numai de la Dumnezeu.Samson a trebuit să experimenteze faptul că, după luptă, îi este necesară apa pe care o dă Dumnezeu. Răspunzând rugăciunii lui, apa ţâşneşte pentru el din crăpătura stâncii, stâncă ce ne vorbeşte întotdeauna despre Hristos (1 Cor. 10.4). Dacă Îi cerem, Dumnezeu ne va da, în acelaşi fel, resursele proaspete şi dătătoare de viaţă ale Cuvântului Său. Duhul Sfânt foloseşte Cuvântul ca să împlinească nevoile noastre.Victoria asupra leului i-a procurat lui Samson hrana; după aceasta, Dumnezeu îi va astâmpăra şi setea. Victoriile pe care Domnul ni le acordă, dacă-L aşteptăm, vor fi totdeauna un răstimp de fortificare şi de împrospătare a sufletelor noastre, în timp ce ne bucurăm de dragostea Lui (Ioan 4.34).

Samson este un om plin de contraste: din punct de vedere fizic este foarte puternic; din punct de vedere moral este slab, gata să cedeze la toate capriciile proprii. În afară era pus deoparte pentru Domnul; părul său lung arăta acest lucru. Dar înăuntru, inima îi era împărţită. Dovada este că iubea pe cineva dintre vrăjmaşii poporului său. Ar trebui să ne întrebăm dacă, în vieţile noastre, ceea ce arătăm în afară corespunde cu starea interioară a inimii. Exersarea trupului nu este fără folos, dar ceea ce are valoare înaintea lui Dumnezeu nu sunt succesele în sport, care dezvoltă orgoliul, ci victoriile în secret asupra poftelor noastre. Prin faptul că nu are părul tuns, o tânără credincioasă îşi arată în afară ascultarea ei. Din nou această ascultare trebuie să fie la fel şi în inima ei!În lectura de astăzi găsim o imagine a Celui care „a zdrobit porţile de aramă şi a sfărâmat zăvoarele de fier“ (Psalmul 107.16). Samson, smulgând porţile cetăţii Gaza şi ducându-le în vârful muntelui pe umerii săi puternici, ne duce cu gândul la Hristos: El a rupt legăturile morţii, eliberându-i astfel „pe toţi aceia care, prin frica de moarte, erau supuşi robiei toată viaţa lor“ (Evrei 2.15). Apoi El este înviat în putere, având „cheile morţii şi ale Locuinţei Morţilor“ (Apocalipsa 1.18).

Existau secrete în viaţa lui Samson: ghicitoarea sa din cap. 14, iar aici nazireatul său. El n-a putut să le păstreze nici pe unul, nici pe celălalt. Răscumpăratul are propriile secrete cu Salvatorul său: experienţele trăite cu El despre care, probabil, nu poate vorbi cu nimeni. Convertirea noastră este un fapt care trebuie făcut cunoscut. Pe de altă parte, nu se cuvine întotdeauna să explicăm altora de ce facem sau nu facem anumite lucruri (Daniel 3.16). Motivul este punerea noastră deoparte pentru Dumnezeu, „legământul nazireatului nostru“, de care depinde forţa noastră spirituală. „Pentru că, fără Mine, nu puteţi face nimic“ a spus Domnul Isus (Ioan 15.5). Când lumea va descoperi în ce constă separarea noastră, va fi gata să ne facă s-o pierdem.Seducătoare, Dalila îl hărţuieşte zi de zi pe sărmanul Samson, iar el, necăjit, „mâhnit până la moarte“ (v. 16), sfârşeşte prin a-i ceda. Ea „l-a adormit“, se relatează în continuare (v. 19). Fatal somnul acesta! (citiţi şi 1 Tes. 5.6). Victorios asupra unui leu, omul puternic n-a ştiut cum să-şi înfrâneze limba (14.17 şi 16.17). „Orice specie de fiare... este... şi a fost îmblânzită de om declară Iacov dar limba, nici unul din oameni n-o poate îmblânzi“ (Iacov 3.7, 8). Ca să ne controlăm limba avem nevoie de ajutorul lui Dumnezeu, pe care El îl va da numai acelora care Îl ascultă (1 Ioan 3.22).

Sărmanul Samson! Ne apropiem de sfârşitul istoriei sale solemne: Orb, prizonier, devine un subiect de râs pentru vrăjmaşii lui Dumnezeu şi ai poporului său. Şi, ceea ce este mai grav, ruşinea lui se reflectă asupra lui Dumnezeu Însuşi, pentru că idolul apare mai puternic decât luptătorul Domnului. Dumnezeu pune însă o limită unei asemenea prezumţii din partea adversarului. O ultimă victorie îi va fi acordată lui Samson care moare în acelaşi timp cu trei mii de filisteni.Astfel Samson şi-a pierdut, una după alta, puterea, libertatea, vederea, iar în final viaţa. Noi toţi care am fost înălţaţi în cunoaşterea Domnului Isus trebuie să medităm asupra acestui rezultat trist. Am primit mult şi ne găsim într-o poziţie privilegiată. Este adevărat că suntem legaţi cu un nazireat la despărţirea de lume şi de multe dintre plăcerile ei. Dar ce compensaţie avem! O forţă supranaturală, de origine divină, aceea a Duhului Sfânt, se află la dispoziţia noastră. Pe calea voii lui Dumnezeu, nimic nu poate rezista acestei puteri! Să ne aflăm şi să rămânem între cei cărora apostolul Ioan le adresează cuvintele acestea, „V-am scris, tinerilor, pentru că sunteţi tari şi Cuvântul lui Dumnezeu rămâne în voi şi l-aţi învins pe cel rău“ (1 Ioan 2.14).

Iată imaginea tristă a unei familii, foarte diferită de cea a lui Manoah. Fiul fură; mama jură cu blesteme, apoi cu aceeaşi gură (vezi Iacov 3.10) îşi binecuvântează fiul, în loc să-l facă să-şi dea seama de gravitatea păcatului său. În final, ea confecţionează chipuri cioplite pentru el. Legea care interzicea aceste practici este aşadar complet ignorată, cu toate că numele Domnului este amestecat între cuvintele acestei femei. „Poporul acesta Mă onorează cu buzele“, spunea Domnul Isus, „dar inima lui este departe de Mine“ (Matei 15.8; Isaia 29.13; 46.6). Ce avertisment este acesta pentru fiecare dintre noi! Pronunţarea numelui Domnului impune să ne depărtăm de rău (2 Timotei 2.19). Faptul că-L numim pe Isus Domnul nostru semnifică recunoaşterea autorităţii Sale. Aici, din contră, fiecare face ce este drept în ochii lui. Este şi cazul lui Mica, al mamei lui şi al acestui tânăr levit din Betleem, pe care Mica îl pune ca preot, consacrându-l fără a avea vreun drept pentru aceasta. Vai! acest tânăr este chiar un descendent al lui Moise (18.30). Ce ar fi gândit cel care introdusese legea, care distrusese viţelul de aur, care-l învăţase pe popor acel cântec minunat din Deuteronom 32, văzându-l pe propriul nepot devenind preotul unui chip cioplit? Descendenţii unui om al lui Dumnezeu nu sunt nicidecum puşi la adăpost faţă de un naufragiu spiritual.

Propria voie şi spiritul idolatru manifestate în casa lui Mica au contaminat o seminţie întreagă (după cum relatează capitolul de astăzi). Întotdeauna este aşa. Înainte ca răul să se împrăştie şi să afecteze poporul lui Dumnezeu, el începe prin a prinde rădăcini în familii.În v.1 citim că, în zilele acelea, daniţii nu-şi primiseră încă moştenirea. Astfel, în loc să-L întrebe şi să-L aştepte pe Domnul, decid în nerăbdarea lor să încerce s-o obţină singuri. Iată ce înseamnă spiritul de independenţă şi, de asemenea, alegerea rapidă a unei soluţii! Să ne reamintim că fiii lui Dan se lăsaseră împinşi în ţinutul muntos (1.34). În loc să intre în stăpânirea a ceea ce le fusese destinat, care le stătea la îndemână, dar care necesita puterea credinţei, ei întreprind o expediţie până la celălalt capăt al ţării. Probabil că şi noi acţionăm asemenea lor mult mai adesea decât am gândi. Domnul a pregătit special pentru noi un serviciu în imediata noastră apropiere, dar noi ne tragem înapoi de la încercarea credinţei şi de la strădaniile pe care acest serviciu le-ar implica, deoarece suntem tentaţi să pornim mai degrabă într-o acţiune spectaculoasă, într-o direcţie aleasă de noi.

Luarea cetăţii Lais nu are nimic comun cu cuceririle credinţei din zilele lui Iosua. Ce putem vedea la Dan? Lăcomie după tot ce este pe pământ („un loc în care nu lipseşte nimic din ce este pe pământ“ – 18.10), încredere în propriile forţe în acelaşi timp cu laşitate, ingratitudine, furt, credinţă rea şi, ca o încununare a tuturor, stabilirea unui cult idolatru. Ce privelişte! Şi trecem peste capitolele următoare (care descriu în detaliu acest tablou chiar mai sumbru), pentru a ajunge la cel din urmă verset al cărţii, care este o repetare a celui din cap. 17, v. 6: „fiecare făcea ce era drept în ochii săi“. Propoziţia aceasta rezumă starea în care se afla poporul Israel în perioada judecătorilor. Şi, în mod trist, ea rezumă şi starea creştinătăţii din zilele noastre. Dacă Iosua este cartea care a fost asemănată cu Efeseni, cartea Judecători ne aminteşte cel mai mult de 2 Timotei (în special cap. 3). Dar aceste succesiuni de perioade de ascensiune şi de decădere, de faliment şi de restaurare, nu au loc prea adesea şi în vieţile noastre? Să ne ferim de a face ceea ce este bun numai în ochii noştri, în care nu ne putem pune încrederea şi, mai degrabă, să ne străduim să facem ce-l este plăcut Domnului (Efeseni 5.10; Evrei 13.21). Fapt deosebit de solemn: Ionatan, nepotul lui Moise (18.30), a confirmat deci ceea ce profeţise bunicul său în Deuteronom 4.25!

clickbible.org